

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۱۹/۰۴/۱۸

داکتر تاج الدین ملت مل

د افغانستان سوله ولې او چا کرکچنه کړی ده؟

هو په افغانستان کی هر څوک د سولې نارې وهي، خو د سولې نه د هر چا خپل تعبیر او تفسیر او د سولې په اړه خپل اهداف او د دی اهدافو لپاره ځانگړي شرایط لري. دلته غواړو د سولې اساسی ستونزی او د مختلفو اړخونو غوښتنو باندی رڼا واچوو.

۱- ملت په رښتیا سوله غواړی: د سولې نارې تر بل هر چا ملت غرکړی او کوی یی او د بیر پخوا راهیسی یی دا نارې وهلی او وهی یی، خو په خواشیني سره هیڅوک هم نه د ملت خبره او غوښتنه اوري او نه هم د ملت اصلی استازو ته د سولې په تصمیمونو کی د مؤثری ونډی زمنیه برابروی.

۲- د سولې دوهم اړخ هغه شیطانی مخمس دی چې د انگریزانو په پلان، د اسرائیلی سپهونیزم د پراختیا غوښتونکی رژیم، د امریکایی استعمار او استعمار او سلاح خرڅونی او د نړی د چورونی د اهدافو، د عربی شیخانو (سعودی عرب او قطر) د استبدادی نظامونو د استقرار او ادامی او د بی بنیاده او بی تاریخه انگریزی مؤلده پاکستان د استخباراتی او نظامی جابر نظام د بقا په خاطر منځ ته راغلی دی، دوي هر یو هم د خپلو خاصو اغراضو او اهدافو په بدله کی په افغانستان کی مغرضانه سوله غواړی.

الف: امریکایان هم سوله غواړی؟ خو په ظاهره کی د سولې نه د دوی مطلب د خپلو قواو په ابرومندانه توگه ویستل او د جنگ د مصارفو ختمول دي، خو په باطن کی دوي غواړی طالبانو ته په راتلونکی نظام کی دومره سیاسی واک ورکړی چې د هغوي نه په گټه روس، چین، ایران د منځني آسیا هیوادونه، او هندوستان بی ثباته کړی. چین او روسیه دلته مصروف وساتی، تر څو په افریقا کی یی د دوی سره د مقابلي توان کمزوری کړی. امریکا د دغه کار لپاره بل کوی هم زیرولی او پاللی دی، صرف طالب ته به وایی چې ته د ایران سره مصروف اوسه، او دا بل کوی پریرده چې خپل کار کوی. نو د دوی مطلب سوله نه بلکه د یوه بل اوردمهال جنگ راورنه ده د چین، روس، ایران په لمنو کی او د افغانانو په وینه.

ب: اسرائیلی سپهونستان هم سوله غواړی؟ سره لدی چې مسلمانانو د یهودانو په هغو دلایزه وژنو او فراری کولو کی چې د عیسویانو له خوا تر سره شوی دي، هیڅ لاس نه درلوده، خو په خواشیني سره سپهونستان د اسلام د حقانیت نه په ویره کی د مسلمانانو سره داسی پخه او دایمی کرکه لری چې د دوي د اسلام د محوه کولو لپاره د هماغه عیسویانو او نورو سره لاس یو کړی دی. دوی د خپل دغه هدف لپاره د یو شمیر عربی هیوادونو د جابرانه نظامونو د ملاتړ، او د دوي د ساتلو لپاره د امریکایانو د هڅونو لپاره داسی پاخه پلانونه طرحه کړی چې باید هر هغه اسلامی هیواد چې د نظامی قوت لرونکی وی هغه باید دری وری کړی، او همدا راز باید د اسلام د بدناملو لپاره په اسلام کی دننه تفرقه (د شیعیه او سنی په نوم، د وهابی او سلفی په نوم) را منځ ته کړی تر څو د یوی خوا اسلام تحریف او هغه د مدنیت او انسانیت ضد یوه دین په توگه معرفی کړی او د بلی خوا مسلمانان سره په خپل منځي اختلافاتو او جگړو اخته کړي. نو د دوی دا وروستی هدف هم د طالبانو په قدرت ته رسولو کی دا دی چې د دی لاری ایران کی ناارامی پیدا او د ایران نظامی توانمندی هم ختمه کړی. د بلی خوا په افغانستان کی د طالب په لاس هماغه پخوانی جنایات بیا تکرار او افغانان او د نړی نوی راتلونکی نسل د اسلام سره په مخالفت ته وهڅوي.

ج: سعودی عربستان او قطر هم سوله غواړی؟ ټولو ته مالومه ده چې د سعودی عربستان او قطر هیوادونه د یو څو کورنیو په لاس د دغه هیوادونو د ټول ملت واک او اختیار په جابرانه توگه قبضه کړی دی. هلته اوس هم سلطنتی او دیکتاتور نظامونه حاکم دي. اسرائیل او امریکا د دغو جابر حکمرانانو د واکداريو د ساتلو لپاره په زرگونه خپلی لښکري دلته خای په خای کړي، تر څو د دی نظامونو د ساتلو په بدله کی د دغه هیوادونو د شتمنیو نه د اسلام په

د پاڼو شمیره: له ۱ تر ۳

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکاري ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رایرلو مخکې په خیر و لولئ

جامه کی د خپلو اهدافو لپاره گټه پورته کړی. نو دوی چې چیرته هم وغواړی د دغه هیوادونو د بی بنیاده واکدارانو نه په گټه داسلام تر نامه لاندی د خپلو اهدافو لپاره تری کار اخلی. چې بنه مثال یی د روس په مقابل کی د افغانانو د جهاد تر نامه لاندی د سعودی شیخانو د پیسو نه گټه اخستنه او په مقابل کی د سعودی د وهابیت د پراخونی لپاره د پاکستان نه گټه اخستنه یی بنه مثالونه دي. نو د قطر او سعودی عربستان شیخان هم د ایران نه د ممکن خطراتو د مخنیوی په غرض او په خپل هیواد کی د خلکو د ازادی غوښتنی د وژلو او زپلو په خاطر د دغه شیطانی مخمس یوه فعاله برخه گرځیدلی ده.

د: پاکستان هم سوله غواړی؟ د پاکستان سوله هم تر ډیره حده د دغه هیواد د نظامی واکدارانو او د استخباراتی ادارو هغه تاریخي دنده تر سره کول دی چې د تل ابیب په پلان، د امریکا د استعماری او استماری نقشو او سلاح ازمايلو او پلورلو لپاره، د انگلیسانو په لارښونه، د سعودی شیخانو په پیسو، او د پاکستان په روزنه، او صادرونه، تروریزم باید د اسلام د بدنامولو، او د ټولو نظامی توان لرونکو اسلامي هیوادونو د توکر توکر کولو وسیله شی. چې عراق، سوریه، افغانستان، او ایران پدی لاره کی اول او بیا به انشا الله پاکستان پخپله هم د همدی توطی ښکار شی. پاکستان پدی ترتیب یوځل بیا خپل دوه اهدافه تر لاسه کوي. یو په افغانستان کی د طالبانو په راتللو، د افغانستان نظام ختموی او د خپل ستراتیژیکو اهدافو د پراختیا لپاره تری کار اخلی. دوهم دا چې اوس پاکستان د هند او افغانستان تر منځ راگیر دی، نو د هندوستان په وړاندی د مقابلی لپاره افغانستان د خپل یوه ستراتیژیک سٹیج په توگه بدلول غواړی. چې په خواشیني سره دوی د دغه کار لپاره یوه نړیواله متحده جبهه د ځان لپتره تیاره کړی ده. اسرائیلو ته یی د اسلام د بدنامولو او د اسلامي هیوادونو د زپلو لپاره د تروریستی ډلو د روزنی او صادراتی زمه وهلی ده، او امریکا ته یی هم د هغه د نړیوالو مخالفینو (چین او روس) د بی ثباته کولو لپاره دا تر هر څه غوره نسخه ور پیژندلی ده. پاکستان د بلی خوا بیا سعودی عرب ته هم د وهابیزم د روزلو او د دی لاری د مسلمانانو تر منځ د تفرقی د اسلام د تحریف کولو او د شعیه مسلمانانو (ایران) په وړاندی یی د طالبانو نه په گټه اخسته د ایران د خرابولو امپدواری ورکړی ده. نو پاکستان د کلونو راهیسی د خپل اصلی پلار په لارښونه لویه داسی برابره کړی چې هم اسلام له بدنامی سره مخ، او په مسلمانانو کی عقیدوی تفرقه رامنځ ته کړی او هم د نړی ستر تروریستانو ته د تروریزم راز راز ډلی (د مجاهدینو!) نه نیولی تر طالب، داعش او نور او نور) روزی او اړونده هیوادونو ته یی صادروی. پاکستان د همدی سترو خدمتونو په بدله کی د ټولو مغرضو هیوادونو لاس پوڅی دی نو ځکه یی په دغه سوله کی هم خپل ټول اړوند ټولي غوښتنی ځای په ځای کړی دي. د بلی خوا نه پاکستانی نظامیان د خپل قدرت د ساتلو لپاره د خپل ملت اقلیتونو د زپلو لپاره کار اخلی. مونږ دلته خپل دنده بولو چې د دغو هیوادونو شریفو خلکو ته د دوی د واکدارانو د غیر انسانی اړ غیر اخلاقی کړنو نه اگاه او دوی د دغو خرابو کړونو په عواقبو خبر کړو تر څو په خپلو ټولو امکاناتو د دغی توطی مخه ونیسی. د قطر د غونډی وروستی لست چې د طالبانو له اړخه نشر شوی د دی حقیقت ښکاره څرگندوی دی چې اسلام اباد د خپلی خبری لپاره حتا خلیلاد ته هم غټه کچه خولی کی ورکړی او پخوانی جهادی غلو او چورمارانو ته یی هم د مصونیت او د اقتدار د دوام اطمینان ورکړی دی. چې په حقیقت کی دا ټول د افغانستان د نظام د رنگولو تری دی.

۴- د بلی خوا، د دغه حالاتو په مقابل کی یو بل ناقص مثلث د چین، روس او ایران ترمنځ، منځ ته راغلی چې هغوی هم د افغانستان په سوله کی په غلطه د خپل اوردمهال گټی د لنډ مهال گټو قربانی کوي. دغه هیوادونه پدی خاطر د دغو غونډو په پلوی کی منډی رامنډی وهی چې د امریکا نه د خپل بدل اخستلو په خاطر، او امریکا د دغه ځایه د شړلو په خاطر د طالبانو د واکداری سره هم په امانا ښکاری. خو مونږ ودغو هیوادونو ته په ډاگه دا وایو چې د امریکا دا لوبه د دوی د تللو لپاره نه بلکه په افغانستان کی د طالبانو د واک ته رسولو له لاری په دی هیوادونو کی د دایمی نا ارامیو پیدا کول دي. نو زموږ هیله له دوی دا ده چې د امریکا د وتلو سره د موافقی په بهانه د یوی بلی توطی ښکار نشی. دوی باید د امریکا تلل د طالبانو د واک ته رسیدو سره بیل کړی، او د طالبانو پرځای د افغانستان د موجوده نظام په پلوی تاکید وکړی.

۵- بلاخره د سولی یو بل اړخ پخوانی جهادیان، او چپاولگران هم سوله غواړی؟ دباور نه لری ده چې هغوی چې د دی سولی د چور او چپاول اصلی عاملین، د افغانستان د خلکو قاتلین او لوتماران دي، دوی هم په خپله سینه د سولی دغری وهی. هو دوی هم سوله غواړی، خو داسی سوله چې د یوی خوا دوی ته به کی مسونیت حاصل او د بلی خوا دوی ته بیا د چور او چپاول لاره خلاصه وی. چې په خواشیني سره دوی هم د هماغه تاریخی پیوندونو له امله چې یی پاکستان او نورو اړونده مغرضو شبکو سره لری، هغوی هم د دغو ډاره مارانو ته هم د یوه قوت په سترگه گوری او غواړی چې د دوی نه هم د افغانستان د دولت او ملت په نمایندنه کی تری کار واخلي. دا هغه قیصه شوه چې په پیشو د غوښی ساتنه کوی.

۶- د افغانستان دولت هم سوله غواړی؟ د افغانستان دولت نا دیده گنل او د خبرو د پروسی نه لری ساتل د سولی هیڅکه هم د دی سولی په گټه نه دی. خو دولت ته هم دا په کار دی چې د خپل ملت د لایزات اعتماد او باور د لاس

ته راورلو په پروسه کې د ملت د اصلی نماینده گانو ته مراجعه وکړی او د دی پرځای چې د دی پروسې نه د یوه انتخاباتی کمپاین د پاره کار واخلی، باید دا پروسه د ملت د وحدت دپاره او د یوه توانمند افغانی ناسیونالیزم د جوړښت لپاره کار واخلی. دا کار به هم سوله یقینی او هم به دوي ته په راتلونکو ټاکنو کې لا د پیرو ښو بریاو وسیله شی. دلته دا لازمی بولو چې د منطقی هیوادونه باید د خپل اوږدمهال گټو په خاطر د افغانستان د دولت تر خوا ودریږی، لازمه مرستی دی ورته مهیا کړی، تر څو افغانستان په امریکایانو د یواځنی اتکا پرځای په خپلو همسایهو باورمند او امریکانو ته د تللو لاره هم خلاصه شی. او په بیړنی توگه دی دافغانستان په سوله کې د افغانستان د نظام پلوی او د یوی تلباته سولی پلوی وکړی.

نو د افغانانو د ارزوگانو سره سم سوله باید څنگه منځ ته راشی.

- ۱ - سوله باید د افغانستان د نظام په ملا تر وی نه د هغه په تعدیل او تبدیل.
  - ۲ - دا سوله باید د افغان ملت د اکثریت وگړو د هیلي، غوښتنو او سپارښتنو منعکس کونکی وی.
  - ۳ - هیڅ یو اړخ باید خپل ځانگړی مېهوم او نیوریکي اهداف پکی مطرح نه کړی. دوي کولای شی چې خپل نظریاتی اهدافو ته د انتخاباتو له لاری زمينه برابره کړی.
  - ۴ - پخوانی جنایتکاران باید دسولی پدغه پروسه کې ځای و نه لری اما په نظام کې د هغوی د بیا شاملولو لپاره باید داسی یو مکانیزم منځ ته راورل شی چې نه یوازی حق حقدار ته ورسی، د دوی سره هم عدالت وشی، بلکه په راتلونکی کې ټولو افغانانو او نړیوالو ته هم د عبرت یو درس وگرځی.
  - ۵- د افغانستان اردو، امنیتي ساختارونه نظام، اساسی قانون، دری گونی قواوی خاصتاً قضایه قوه او د دولت ترکیب او ساختارکی بدلون د دغه سولی اجندا نه بهر او د افغانستان د ملت حقوق دي، چې بيله یوه پاک انتخابی دولت او یا هم د یوی سالمی لوی جرگي پرته هیڅوک هغه نشی بدلولای.
  - ۶- د افغانستان تاریخ او جغرافیه د افغانانو امانت دی، دغه جرگه پدغه برخه کې د هیڅ نوعه پریکړو صلاحیت نه لری.
  - ۷ - باید طالبان خپل افغانیت او اسلامیت د پاکستان او عربي شیخانو نه په استقلالیت کی ثابت کړی.
  - ۸- اول باید طالبان بی قید او شرطه دز بند اعلان کړی، او د هغی د ساتلو اطمینانی تضمین ورکړی چې بیا ټول افغانان د دوي سره د خارجیانو په وتلو کی ملگرتیا وکړی.
  - ۹- د دز بند نه پس باید ټول همسایه هیوادونه په افغانستان کې د هر نوعه مداخلی نه کولو تضمین وکړی. او د ټولو طالبانو کورونه دی وطن ته را ستانه کړل شی.
  - ۱۰- د طالبانو په شمول دي ټولی نظامی ډلی خلع سلاح شی. طالبان دی په هیواد کې د یوه سیاسی ډلی په توگه راجستر شی.
  - ۱۱- یوه افغانی با صلاحیته او بی طرفه لویه جرگه دی په هیواد کې دننه را وبلل شی چې هغه دی لاندی کارونو ته د نظارت یو مشترک او با صلاحیته مرکزیت ایجاد کړی، خو دافغانستان دولت به په خپل حال وی.
- الف - د خارجیانو د وتلو تدریجی او عملی مهالویش باندی موافقه.
- ب - گاونډ هیوادونو او د سیمی هیوادونو او نړیوالو ته د افغانستان نه د نه مداخلت اطمینان
- ج - د بی پری او بی تهدیده انتخاباتو دایرول او د هغی نه نظارت، او په دری میاشتو کې د منتخب ولسمشر ته د واک انتقال د پروسی تطبیق.
- د - د ټولو مدرسو په معارف کی جذبول د معارف تعلیمی نصاب په اسلامی لحاظ لا قوی کول.

پای